

BESLUT

2016-05-02

Dnr: 16/00264

SAKEN

Super, TV4, 2016-01-31, kl. 13.55, en amerikansk actionkomedi; fråga om mediets genomslagskraft och våldsskildringar

BESLUT

Sändningen fälls. Granskningsnämnden anser att den strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft. Nämnden beslutar vidare att anmäla sändningen av filmen *Super* till Justitiekanslern för prövning enligt bestämmelsen i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen.

FÖRELÄGGANDE

TV4 AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut i fråga om bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

SÄNDNINGEN

Super var en amerikansk actionkomedi om Frank som valde att bli superhjälten The Crimson Bolt. En dag lämnade Franks fru Sarah honom. Sarah var en nykter narkoman som fick återfall och träffade gangstern Jock. I hopp om att få tillbaka Sarah blev Frank en superhjälte. Till sin hjälp hade Frank sin kompanjon Boltie. Filmen innehöll bland annat följande våldsamma scener.

Frank fantiserade visuellt om att han kom hem och såg sin fru röka marijuana med en okänd man. Frank tog ett grilljärn och högg mannen i halsen och blod sprutade från mannens hals.

Frank vaknade i sin säng och såg en uppenbarelse. Bläckfiskarmar kom från väggarna och kramade om Frank och skar av överdelen av hans huvud så att hjärnan syntes. Bläckfiskarmarna sprutade därefter in en vätska i Franks hjärna och "Guds" finger vidrörde Franks hjärna som en välsignelse.

Frank var utklädd som sitt alter ego – superhjälten The Crimson Bolt – och

attackerade en knarkklangare och tjuvar på gatan med en skiftnyckel. I en scen slog Frank en man i huvudet så hårt att blod rann ner från huvudet. I en annan scen gick Frank och hans kumpan Boltie hem till en person och slog ned honom med bland annat en blomvas.

Slutet av filmen utspelades vid ett hus där gangstern Jock och Sarah befann sig. Frank och Boltie skulle frita Sarah genom att döda Jock och alla hans vakter. Frank och Boltie dödade flera vakter genom att bland annat skjuta, spränga och sätta eld på dem. Boltie blev själv skjuten av en vakt i huvudet till döds. I bild visades närgånget Bolties ansikte halvt bortskjutet.

Frank tog sig in i Jocks hus. Frank sköt en av Jocks torpeder i huvudet och hamnade i en brottningsmatch med ytterligare en torped. Frank dunkade torpedens huvud i golvet upprepade gånger. Huvudet spräcktes och blod rann på golvet.

ANMÄLNINGARNA

Filmen har anmälts av fyra personer som anser att den innehöll flera väldigt våldsamma scener och att filmen inte borde ha sänts på en tid då barn kan antas titta på tv. En anmälare anser att våldsskildringarna i filmen var ingående och av verklighetstrogen karaktär och att den därför stred mot bestämmelsen i 5 kap. 2 § i radio- och tv-lagen.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

TV4 AB (TV4) anför att filmen *Super* sändes på fel tidpunkt och att TV4 inte hade för avsikt att orsaka obehag. TV4 ber om ursäkt för det inträffade.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

TV4 ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (11 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller våld. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen. Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag som sänts före kl. 21.00 än för senare sändningar. Nämnden tar även hänsyn till programsammanhanget och om någon varning föregick sändningen.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

Ett tv-program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder får inte sändas under sådan tid och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmet, om det inte av särskilda skäl är försvarligt (5 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett program med denna karaktär ska antingen föregås av en varning i ljud eller innehålla en varning som anges löpande i bild under hela sändningstiden.

Enligt lagstiftningens förarbeten innebär uttrycket ”ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär” skildringar som upplevs som realistiska av åskådarna och har en illusorisk verkan. Det innefattar också skildringar som är detaljerade, antingen genom att man ser våldet i närbild eller genom att det är fråga om långa eller upprepade sekvenser (prop. 1995/96:160 s. 94 f., prop. 1980/81:176 s. 14 och prop. 1986/87:151 s. 95).

Det är Justitiekanslern som övervakar om en sändning innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med bestämmelsen. Om granskningsnämnden finner att en sändning innehåller sådant material ska nämnden anmäla detta till Justitiekanslern.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att filmen *Super* sändes vid en tidpunkt då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar. Enligt nämndens mening innehöll filmen ett flertal våldsamma scener av verklighetstrogen karaktär som kunde vara skrämmande för barn. Mot den bakgrunden borde filmen inte ha sänts före klockan 21.00. Sändningen av filmen vid den aktuella tidpunkten strider därmed mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft. Nämnden anser vidare att flera scener, särskilt då kompanjonen Bolties huvud var bortskjutet och när huvudkaraktären Frank upprepade gånger slog en mans huvud i golvet, var av sådant slag som faller under bestämmelsen i 5 kap. 2 § radio och tv-lagen. Med hänsyn till sändningstiden var risken för att barn skulle kunna se filmen stor och så betydande att sändningen enligt nämndens uppfattning står i strid med bestämmelsen. Nämnden ska därför anmäla den aktuella sändningen till Justitiekanslern.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Leif Hedman, Jan Holmberg, Nedjma Chaouche, Ulrika Hansson och Clas Barkman efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik

Detta är en elektronisk kopia av beslutet. Namnunderskrifter finns på originalhandling som förvaras hos myndigheten.